

VÄRIRÄJÄHDYS TALVEN JÄLKEEN

Minna Arohongan rehevässä puutarhassa vain kevään sipulikukat ovat puutarhurin itsensä istuttamia. Muusta kauneudesta huolehtii luonto.

TEKSTI Elina Kilpinen KUVAT Annabelle Antas

'Blushing Apeldoorn'-tulppaanin oranssinkeltaisissa terälehdissä on punaiset reunat. Tukeva varsi pitää kukan tana-
kasti pystyssä.

Minnan mielestä puutarha on parhaimmillaan toukokuun loppupuolella, kun tulppaanit ja omenapuut kukkivat yhtä aikaa.

Mikä: Minnan puutarha Iittalassa.
Vyöhyke: II
Koko: 2 ha, hoidettua alaa n. 0,5 ha.
Erityistä: 1902 rakennetun pappilan puutarha, jossa keväisin tuhansia sipulikukkia.

Tulppaani on kauneimmillaan silloin, kun sen kukinta on melkein ohi. Minna sanoo. Osan tulppaaneista hän on istuttanut suurten puiden alle. Siellä ne säilyvät sateilta suojassa hyvänä jopa kesäkuulle saakka.

”**T**ykkään rehevästä, hoidetun ja ylikasvaneen häilyvästä rajamaastosta. Pihallani ei välttämättä näe heti, onko joku alue hoidettu vai röyhähtänyt. Se saattaa silti olla tarkoin suunniteltu, sanoo **Minna Arohonka**.

Arohongan perheen puutarhassa, Iittalan vanhan pappilan pihapiirissä, kukkivat keväisin tuhannet sipulikukat. Ensin sulavan hangen alta pilkistävät krookukset, seuraavaksi laajoina, keltaisina mättäinä kukkivat käenrieskat ja siniset idänsinililjat.

Narsissit, tulppaanit ja laukat nousevat maasta rinta rinnan voikukkien ja vuohenputkien kanssa. Niiden jälkeen on vielä varjoliljojen vuoro.

Minnan puutarhassa ei ole yhtään kukkapenkkiä, vaan istutetut kukat kasvavat luonnonkukkien ja heinién seassa. Tarkasti suunniteltujen kulkuväylien ulkopuolella luonto saa pitää huolta maisemoinnista.

– Puutarhafilosofiani on hyväntuulista ja sallivaa. Välttelen ruohonleikkurilla päivänkukka-

raesiintymiä ja jätän joka kesä pihalleni koiranputkipellon. Voiko sen kauniimpaa olla kuin valkoisten kukkien harsopilvi ilta-aurin-gossa?

KEVÄÄN ENSIMMÄISET SIPULIKUKAT ovat Minnalle kuitenkin ne tärkeimmät – ja puutarhan ainoat varta vasten istutetut kukat.

Hän vietti aiemmin keskikesät mökillä ja alkoi siksi panostaa kevät-kukkijoihin.

– On ihanaa, kun talven jälkeen tulee oikea väriräjähdyks, hän sanoo.

Päätalon ja piharakennuksen välisellä alueella kasvaa kymmeniä tulppaanimättäitä: punaisia, violetteja, oransseja, valkoisia, keltaisia ja kirjavia. Niitä kehystäää luonnonkasvien syvä vihreys.

Talon takana, aurinkoisessa rinteessä kukkivat eriväriset ja -muotoiset narsissit.

Kevään aikaiset kukkijat ovat tärkeitä Minnalle myös siksi, että hän haluaa suosia pihallaan pölyttäjiä ja lintuja.

Pölyttäjien mieleen ovat etenkin kiurun-kannukset, lehtoimikät, idänsinililjat, kevät-tähdet ja krookukset.

Päärakennukselle johtaa laatoitettu polku. Sen ympäristössä luonnonkasvit peittävät lopulta tulppaanit alleen.

"Pidän siitä, että kaikki ei ole niin sääntöläistä eikä samanlaista joka vuosi. Kivointa on yllätyksellisyys ja vaihtelevaisuus", Minna sanoo. Tulppaanien jälkeen puutarhassa kukkivat laukat ja varjoliljat.

Aikaisin kukkivat tulppaanit ovat parhaita.

PARAS TULPPAANI ON Minnan mielestä suurikukkainen ja aikaisin kukkiva.

Hän valitsee pihaansa sekä perinteisiä, itsestään lisääntyviä kantoja että erikoisempia, suurikukkaisia lajikkeita.

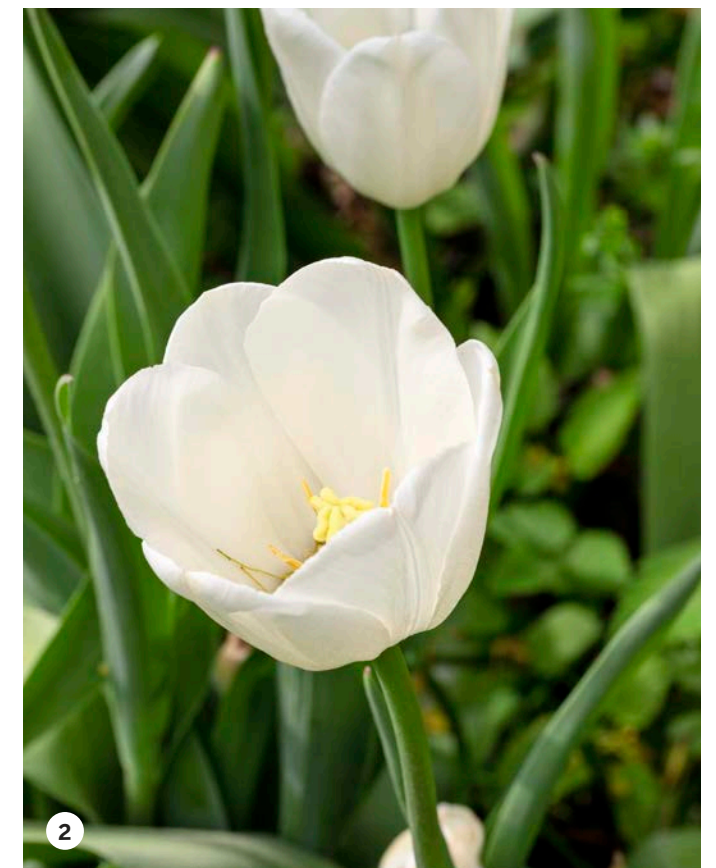
– Ne eivät juuri lisäännä ja kukkivat joskus vain muutaman vuoden, mutta ne ovat näyttäviä, Minna sanoo.

Yksi hänen suosikeistaan on tulppaani 'Clearwater'. Sen suuret, valkoiset kukat loistavat oikeassa valossa kuin lamput.

JOKA SYKSY MINNA istuttaa pihalle satoja, jopa tuhansia uusia kukkasipuleita.

– Esimerkiksi helmililjojen sipulit ovat niin pieniä, että muutama kymmenen ei vielä näy miltään. Niitä voi laittaa vaikka sata samaan kuoppaan.

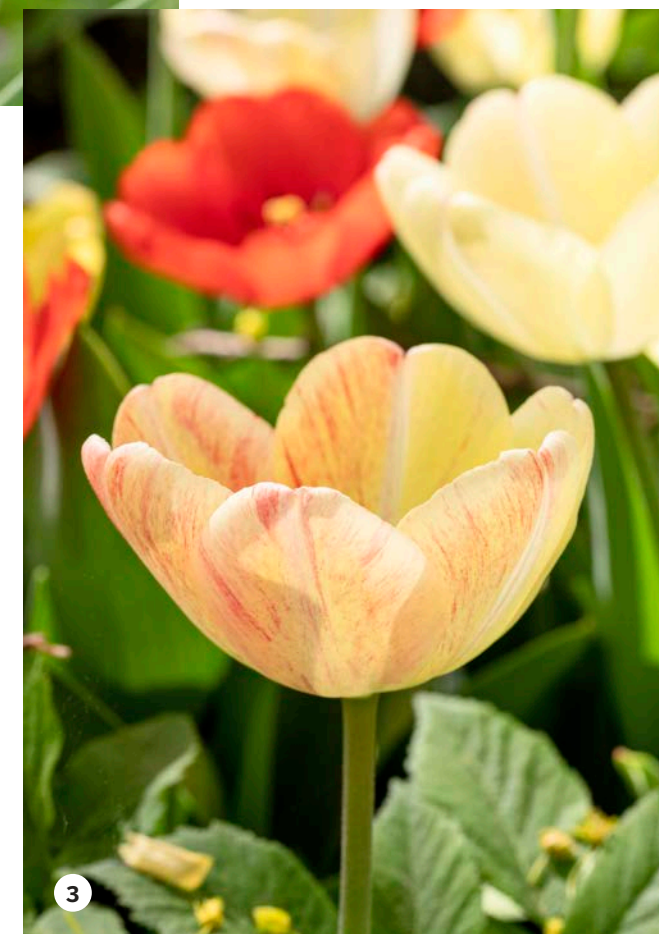
Sipulit Minna tilaa suoraan Hollannista hyvissä ajojen alkusyksystä. Hän haluaa saada mahdollisimman tuoreita, ensimmäisten joukossa maasta nostettuja yksilöitä. Istutuspuuhiin hän ryhtyy pian paketin saavuttua – usein lokakuussa.

1. Tulppaani 'Purple Princen' aikaisin alkava kukinta kestää pitkään, ja lajike sopii hyvin leikkokukaksi.

2. Minnan suosikki 'Clearwater' lukeutuu Yksinkertaisiin myöhäisiin tulppaneihin. Kukat avautuvat noin 50-senttisten varsien päihin.

3. 'Ivory Floradale' -tulppaanissa väri vaihtelut ovat suuria: osa kukista on täysin yksivärisiä, osassa näkyvät hyvin punertavat kuviot.

Minnan

VINKIT LUOVAAN PIHAAN

YHDISTELE VÄREJÄ.

Kokeile rohkeasti eri värien yhdistelemistä. Ei luontokaan mieta, että siniset ovat eri puolella kuin punaiset. Vaikka oma piha olisi tosi harmoninen, voisiko jossain olla kunnan väripläjäys?

AJATTELE NÄKYMÄ.

Kiinnostavuutta ja luonnonmukaisuutta saat, kun kaikki ei näy yhdellä silmäyksellä. Istuta osa kasveista näkyville, mutta suunnittele myös suljettuja näkymiä.

PANOSTA MÄÄRÄÄN.

Älä pihistele sipulitai taimimäärien

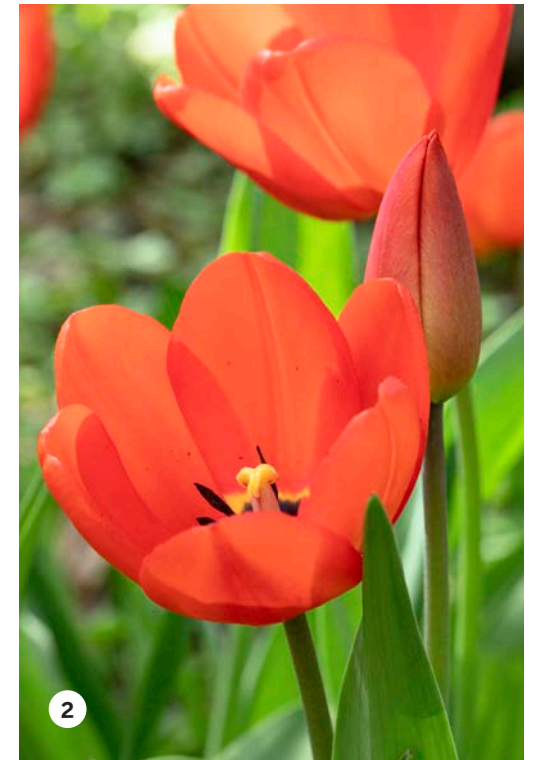
kanssa. Istuta tiuhaan. Tulppaanin sipuleita kannattaa laittaa vähintään parikymmentä samaan kuoppaan.

MUISTA HUUMORI.

Tuo leikkisyyttä puutarhaan: vanha sohvan tai tuolin kehikko voi toimittaa kukkapenkin virkaa, puiden oksille voi kiinnittää taidetta ja linnunpönttöjä maalata kirjaviksi...

REHEVÄÄ JA SÄNTILLISTÄ.

Pidä osa puutarhasta hoidettuna ja siistinä, mutta jätä myös alueita, joissa luonto saa pitää huolen suunnittelusta.

Minna haluaa pitää huolta pihapiirin linnustosta. Siksi hän on ripustanut puutarhaan runsaasti linnunpönttöjä.

– Tiedän, että toinen koulukunta kaivaa sipulit rautakangella maahan vasta, kun se on kohmeessa. Minusta ne kuitenkin säilyvät paremmin, kun ne ehtivät syksyllä juurtua.

Istutusurakassa hän saa apua mieheltään. – Minä kuljen näyttämässä, mihin laite-taan, ja mieheni kaivaa lapiolla kuopat.

Tulppaanipiha on herättänyt lähipiirissä ihailua, ja ystävätkin ovat alkaneet himoita samoja, näyttäviä kukkia. Niinpä Minna alkoi jokunen vuosi sitten tilata sipuleita entistä suurempia eriä ja pitää nykyään syksyisin muutaman viikon ajan sipuleiden pop up -myyntiä puutarhassaan, joka on avoinna myös vierailijoille.

KEVÄÄN TULOJA MINNA odottaa jännityksellä.

– On aina yllätys, mitä mistäkin putkahtaa. En laadi istuttamistani kukista tarkkoja karttoja enkä aina muista, mitä olen mihinkin laittanut.

Jännitettävää riittää myös siinä, ovatko sipulit säästyneet pihapiirin eläimiltä.

Tulppaaneita väijyvät etenkin rusakot, jotka napsivat mielellään nuppujen kärkiä, kun ne alkavat pilkistää maasta.

Myös lähistöllä liikkuvat peurat käyvät toisinaan popsimassa sipuleita, ja pihaa kuopsuttaville fasaaneille maistuvat etenkin lähellä maan pintaa olevien krookuksien mukulat.

Joskus Minna on yrittänyt verkottaa tulppaanistiutuksiaan suojellakseen niitä rusa-koilta.

– Se on kuitenkin hankalaa, koska sitten, kun kukat ovat niin isoja, että verkot voisi nostaa pois, niiden ympärillä on jo paljon muita kevätkukkia. Ne tallaantuvat, kun verkot käy poistamassa.

Minna ei kuitenkaan pidä eläinten aiheuttamia tuhoja ongelmana.

– Sellaista se on elämässä ja puutarhassa: välillä tappioita tulee, hän sanoo.

Minnan puutarha on kesäisin avoinna vierailijoille. Lisätietoja pappilansundayshop.com.

1
Minna sekoittaa rohkeasti erilaisia tulppaaneja samaan ryhmään.

2
'Red Impression' -tulppaanissa on suuret kukat ja tanakat varret.

3
Punaisessa piharakennuksessa on Minnan sisustusmaaleja ja -tarvikkeita maahantuovan yrityksen puoti ja kesäkahvila. Kanat saavat vaellella puutarhassa vapaina.

